

Az Arany Egyszarvú patika

A Déri tér a ropogós, narancsszín gyöngykavicsot, a teret övező sétautak menti zöld, kerti székeket, a hatalmas kőszarkofágokat, Uray Gyurka bácsi múltba vesző alakját az apró Boci-csokikkal és a teret uraló impozáns múzeumi épületet jelentette gyermekkoromban. A múzeumi látogatások alkalmával pedig eljutottunk a legendák és népmesék kedves és kedvelt lényéhez, az egyszarvúhoz. Ez egy különleges egyszarvú volt, hiszen már 1772 óta Debrecenben lakott, így már lassan 250 éves, de arany ragyogásából mit sem vesztett. 1905-ig a mai Kossuth utcán lehetett vele találkozni, aztán előbb a Városi, majd a Déri Múzeum biztosított számára otthont.

A gyógyítás, az orvoslás minden emberi kultúra szerves része. Debrecenben és környékén jól ismert volt a XVIII. században Csapó József, Weszprémi István, Földi János vagy Hatvani István, mint lelkiismeretes és gondos orvos. Gyógyszerészek közül többek között Kazay Sámuel, Zeininger Antal, Kaffka József, majd a Rotschnek- és a Muraközy-család neve lehet ismertebb.

Dr. Rotschnek Emil gyógyszerész adományozta Debrecen szabad királyi város múzeumának az Arany Egyszarvú patika felszereléseit, berendezését. „Az 1772-ik évben Zeininger Antal által felállított Arany Egyszarvú-hoz címzett Czegléd utcai Gyógyszertárnak eredeti felszereléseiből fentmaradtak, amelyek általam sz. k. Debrecen város múzeumának adományoztattak emlékül és megőrzés végett az utókor tanulságos szemléltetésére; a múzeumnak 1905. május 21-én történt ünnepélyes megnyitása alkalmából.” - írta Rotschnek Emil az adománylevél elején. A fenti gondolatok jegyében, vagyis "emlékül és megőrzés végett az utókor tanulságos szemléltetésére" az Arany Egyszarvú patika adományként megkapott anyaga a Hatvan utcai Csokonai-házban lévő Városi Múzeum kiállításán, majd a Déri Múzeum megnyitása után is az állandó kiállítás része napjainkig.

Az adomány laboratóriumi felszereléseket, orvosságos tégelyeket, könyveket, kovácsolt vascímert és festett szekrény- és ajtóablákat tartalmazott. Ezeket az adománylevél a következő felosztásban írta le:

I. Cégér és díszek 1. Kovácsolt vas dísz közötti Egyszarvú felirattal és kovácsolt vasból 1772 számmal, 2. Kovácsoltvas függő dísz.

II. Szekrény

III. Eszközök: kőmozsár ütővel, nagy vas lapocz, fa keverő, rézsúlyok, üveg retorta, vas retorta, különböző nagyságú olvasztótégelyek, kézi mérleg, sárgaréz mozsár Franz Antoni Zeininger 1772 felirattal

IV. Állványedények és szerek: üres fapikszisek, majolika tégelyek, talpas üvegpoharak, preparátumok

V. Könyvek: laboratóriumi munkanaplók, gyógyszeres értekezések, árszabályzatok

VI. Okmányok, Inventárium: orvosi rendelvények vagyis receptek.

Debrecenben az első gyógyszertárat Sőregi János szerint az 1600-as évek végén a város alapította. Ezt a gyógyszertárat vette meg 1771-ben árverésen Kazay Sámuel. Alakja Jókai Mór: Egetvívó asszonyszív című regényében is feltűnik. Zoltai Lajos kutatásai nyomán tudhatjuk Kazay-ról, hogy milyen kiterjedt és komoly gyűjteményekkel rendelkezett kódexekből, kéziratokból, római és görög érmekből, gemmákból és egyéb antikvitásokból. Patikája, a későbbi Arany Angyal egészen 1976-ig működött a Piac utca-Szent Anna utca sarkán. Ahogy Benkő Ferenc írta: "városrendezés miatt 1976-ban megszüntették." Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy lebontották a saroképületet.

Debrecen második gyógyszertárát, az Arany Egyszarvúhoz címzett Zeininger Antal 1772-ben a régi Czegléd utca 3., a későbbi Kossuth utca 6. szám alatti házban működtette. 1852-ben költözött át a patika a Sas és Kossuth utca sarkára, ahol jelenleg is gyógyszertár üzemel. Az új, emeletes épületben helyet kapó patika egyúttal új felszerelési tárgyakat, edényzetet és polituros bútorzatot is kapott. A régi felszerelések minden bizonnyal már a napi laboratóriumi munkákban így nem kaptak szerepet. A szépet, a művészi értéket szerető tulajdonosban ezért merülhetett fel az a gondolat, hogy biztos helyet keres szeretett tárgyainak. Választása, nagyon helyesen, az akkoriban létesülő Városi Múzeumra esett.

Zeininger Antal Nicolsburg-ban született (ma Mikulov, Csehország) 1743-ban. Ő a harmadik bejegyzett diplomás gyógyszerész az Orvostudományi Egyetem régi anyakönyvében. Orvosi diplomáját 1772. május 14-én szerezte meg a nagyszombati orvosi egyetemen. A királyi biztos pedig Pozsonyban már május 29-én aláírta patika felállítási engedélyét. A Liber defectumot, a gyógyszertári munkanaplót már 1772 júliusától vezették.

Sápi Lajos kutatásai szerint a Czegléd utcai patika épületét az 1690-es években építették és ez volt a város még meglévő legrégebbi boltosháza. Az épületet többször átalakították és ez vezetett a műemlékei védettséget élvező épület 1966-os lebontásához. Sápi Lajos írta a házról: „boltot, szobát és konyhát tartalmazó épület mind a három helyisége alatt pincét készítettek donga boltozatos lezárással. A várost ért gyakori támadások miatt a kereskedők az áruikat jól zárható pincékben helyezték el és azokhoz rejtett ajtóval zárható lejáratot készítettek. Szükség esetén az árukkal együtt a gazda is itt talált menedéket."

A patika helyiségei az 1807-es Inventárium szerint: apotheca, laboratorium, nagy szoba, oldalszoba, iroda, kerti szoba, herbarium, pince, üvegkamra.

A régi patika épületéből megmaradt egy 1773-as jelzésű és Z.A. monogramos faragott kő, mely a patika bejárata fölött volt elhelyezve. Az 1582-es évszámot viseli egy szemöldökkő, melynek felirata: Benedicat Dominus Intro Itum Et Exitum Tuum 1582 (Áldjon meg az Isten bejövetelkor és távozáskor). A két, díszesen faragott kő története igen érdekes. Ezek nem az 1905-ös adományozás során kerültek a múzeum gyűjteményébe, hanem 1913-ban. Ekkor már Kontsek Géza fűszerkereskedő volt a Kossuth u. 15. sz. alatti épület tulajdonosa. Ő az épület átalakításakor az oda, az 1870-es években befalazott két követ kiemeltette és a múzeum kérése átadta azokat. Zoltai Lajos a következő megjegyzéssel leltározta be őket 1913. szeptember 3-án: "Ezen ajtókeret kövek eredetileg a Kossuth u. 6. (Czegléd u. 3.) sz. ház falában állottak s a Zeininger Antal által 1772-ben alapított Arany egyszarvu-hoz címzett gyógyszerertár legelső helyiségéhez tartoztak. A gyógyszerertár későbbi tulajdonosa, dr. Rotschnek V. Emil az 1870-es években vitette át és falaztatta be Czegléd u. 2155 - most Kossuth utcai 15. sz. házába. Új tulajdonosa Kontsek Géza úr a házat átalakíttatván, a két követ kérésünkre múzeumunknak ajándékozta." Így mindkét darab a múzeum gyűjteményében nyert végső elhelyezést. A szemöldökkővel Zoltai később is foglalkozott és hasonlóságot vélte felfedezni a régi városháza homlokzatával kapcsolatban: "E kőnek tagolása, a vele együtt kifaragott címerpajzs alakja majdnem olyan, amilyen ráját és címert az 1839-ben elbontott városháza homlokzat-rajzán látunk. Különbőféle találgatásokra ad alkalmat ez a szemöldökkő. Talán eredetileg is debreceni házhoz készült. De lehetséges az is, hogy Zeininger patikárius Pozsonyból vagy Nikolsburgból, szülővárosa ősi családi házáról hozta el Debrecenbe."

1807. augusztus 1-én Zeininger eladta a gyógyszerertárat volt segédjének, a nyíregyházi Kaffka Józsefnek. Kaffka a gyógyszerészvizsgát a Királyi Pesti Egyetemen tette le. 1840-ben bekövetkezett halála után fia, Kaffka Károly, aki szintén gyógyszerész volt vette át a patikát. Kaffka Károly később a szabadságharcban lovas nemzetőr kapitány volt, majd Debrecen tanácsnoka lett. Rickl Teréziával kötött házassága révén bekerült a dúsgazdag fűszerkereskedő Rickl-családba. Kaffka Károlyt sokkal inkább vonzotta a közélet, mint a gyógyszerészi szakma, így a patikát 1846-ban eladta. A vásárló a marosvásárhelyi Rotschnek Károly volt, aki addig, 1837-től Újfehértón vezetett gyógyszerertárat. Ezt eladta és családjával Debrecenbe költözött. Rotschnek Károly 1852-ben költöztette el a patikát régi helyéről a Kossuth utcai épületbe, ahol napjainkban is gyógyszerertár üzemel.

A patikát 1866-ban adta át fiának, Rotschnek V. Emilnek, aki lelkes gyógyszerésze lett Debrecen városának. Az átadásról így írt később Rotschnek Emil: "Miután ezen gyógyszerertárat Róthschnek Károly 20 éven át bírta, azt még életében 1866. 1-ső Januáriusban fiának, - ki Bécsben, 1865. Mart. 30-án nyerte a tudori oklevelet Dr.

Róthschnek V. Emilnek - mint leendő örökségét 24000 frt. értékben átaladta, kikötve magának élte fogytáig ezen tőke 5% kamatjának, évenként 1200 forintnak, élvezetét." A Debreczeni Gyógyszerész Testület valamint a Debreczen-Biharmegyei Gyógyszerész Testület titkáráként megírta ezen testületek történetét is, amely munka napjainkban is nélkülözhetetlen a gyógyszerértörténeti kutatások alkalmával. A patika berendezését Emil adományozta a Városi Múzeumnak 1905-ben. Valamilyen formában egészen 1916-ig a család tagjainak birtokában volt a gyógyszertár. 1905-től Grosz Nagy Ferenc bérlő dr. Rótschnek Jenő, dr. Varga Emil és dr. Bognár Géza tulajdonosok mellett a patikát. Majd 1916-1920 között a Debreceni Általános Forgalmi bank a tulajdonos és Grosz Nagy Ferenc bérlő. 1923 és 1947 között Grosz Nagy Ferenc már tulajdonosa az Arany Egyszarvú patikának. A II. világháború után ez volt az első debreceni gyógyszertár, mely megkezdte az összegyűjtött gyógyszerekkel és eszközökkel a munkát.

A patika berendezése az egyik legszebb és legértékesebb hazai gyógyszerári gyűjtemény. A gyógyszerári szakirodalomban kiemelik vele kapcsolatban, hogy az egyetlen XVIII. századi berendezésű, polgári alapítású patika. Fatégelyei esztergáltak, hengeres, talpas formájúak. A fajansz edények közt körte alakúakat is találhatunk. A régi üvegedények még hólyagpapírral vannak lekötvve. Egyes edényekben még mindig megtalálhatóak a régi gyógyszerek maradványai. Ennek talán legérdekesebb példája egy pergamenkötéssel lezárt, szélesszájú, raktári üvegedény, rajta egyszerű, tintával megírt papírszignatúra és benne egy pata. De nem akármilyen pata, hanem egy jávorszarvas patája. Epilepsziás görcsök enyhítésére, megelőzésére szolgált a belőle készített por.

A patika cégérében félköríves sugárkoszorúban az 1772-es évszámot és az egyszarvút helyezték el. Lepárlók, grafitedények is gazdagítják a gyűjteményt.

A berendezés már a Városi Múzeum első kiállításában is szerepelt és a Déri Múzeum megnyitásakor is az állandó kiállításban láthatták az érdeklődő látogatók.

Az ajtó- és szekrénytáblák az 1807-ben felvett Inventáriumban, amikor Zeininger Antaltól Kaffka József átvette az Arany Egyszarvút, még nem szerepeltek. Jókai regénye, az Egetvívó asszonyszív nyomán terjedt el, hogy a festett táblákat Mányoki Ádám készítette, aki egy drezdai véres párbaja után Debrecenben bújdosott, mint patikussegéd. Így az ő nevéhez kötötték a két legjobban sikerült ajtó- és szekrénytáblát, ahogy Rótschnek írta az adományjegyzékben: "Aesculap-Hygies a Cegléd utcai ajtó két oldalán." Így az, hogy Mányoki munkái a debreceni festett ajtó- és szekrénytáblák sajnos, csak Jókai írói fantáziájának terméke.

Ezekkel a festett ajtószárnyakkal Menyhárt József foglalkozott igen alapos, minden részletre kiterjedő tanulmányában. Az alábbiakban következzenek Menyhárt József munkája alapján a tizenkét, sokat emlegetett tábla részletesebb ismertetése.

Az első két tábla a legrégebbi és egyben a legkisebbek is. A rajtuk lévő ütköző és zárnyomok miatt egy szekrényajtó két szárnya lehetett. A színhasználat, a megvilágítás, az ecsetkezelés a színek felrakásában jó művészre utalnak. Egy eddig ismeretlen olasz vándorfestő alkotásai lehetnek. Az LA VIRILITA feliratú táblán idilli tájképben egy ásó férfialak egy feltehetően ispánt figyel, aki egy fiatal fiút vesszővel ütlegel. A tájba szépen illeszkednek a háttérben lévő gazdasági épületek, de a klasszikus formákat mutató rom is. A felirat egy hullámos szalagon olvasható. A férfi alakokkal komponált kép a munkát, az erélyességet, a férfiasságot szimbolizálja. A L'ADOLESCENZA feliratú táblán természeti környezetben könyvet olvasó, zenélő férfialakok mellett megjelenik egy ölében virágokat tartó női alak is. Mellette udvarlója áll, virágot nyújtva számára. A természeti környezetben itt is megjelenik az épített környezet egy-egy romos fal és kőfal képében. A kép kompozíciója sugározza a művészetet, a szórakozást, a fiatalok vidám életörömét. Ezen a két táblán nem találkozunk semmilyen patikai utalással, így joggal vélhetjük, hogy a patika tulajdonosa saját művészetszeretét látta megtestesülni bennünk és mindennapi munkája során gyönyörködhetett bennük.

A következő hat tábla megosztott felületein Európa, Amerika, Ázsia, Afrika megjelenítése mellett az arisztotelészi négy elem, a tűz, a víz, a levegő és a föld a négy évszakkal: a tavasszal, a nyárral, ősszel és téllal összekapcsolt ábrázolását csodálhatjuk.

Európa szimbolikus ábrázolásán egy fiatal nő ül fején koronával trónuson, kezében jogart tart. A háttérben reneszánsz jellegű épületek közt távoli hegyekre látni. A kép előtérben földgömb, irattekercs, festőpaletta, zászlók, ágyú, gyümölcsök hevernek szétszórva.

Az Amerikát megjelenítő festményen bennszülött férfi ül, fején madártollas turbán, kezében íjat tart. A bal szélről talán egy krokodil jelenik meg és tekint a bennszülött férfira. A háttérben tengeröböl, rajta kétárbócos vitorlás.

A földrészeket bemutató másik táblán felül Ázsia ábrázolása látszik. Törökös ruházatú, nagybajuszú férfi ül középen, kezében félholdas jogart tart. Leterített köpenye alól vesszőkkel teli tegez és pajzs nyúlik ki. A férfitől balra egy pálmazerű fa áll, jobbra féldas díszű sátor. A sátor mögött ismét egy állat feje jelenik meg, itt egy fehér elefánt jön ki a sátor mögül. A háttér egyik hegycsúcsán oszlopos körcsarnok.

A tábla alsó felén Afrika jelképes alakja. Vörös, leterített köpenyen ül a szimbolikus barna férfi, az amerikai bennszülöthöz hasonló tollas fejdíszben. Az előtérben egy

fehér edényből füst tör elő. Balra a már ismert pálmazerű fa, közte és a férfi között kúpos tárgyak és gyümölcsök. Jobbra apró, kissé romos piramis.

A Tűz megjelenítője egy bőrkötényes fiatal férfi, aki egy fatőkén mellvértet tart és kalapácsot fog másik kezében. Jobbra tőle egy deszkafedeles kemence, lobogó, hatalmas tűzzel és kovácsfogóval. Az előtérben fegyverek. Balra fent Zeusz lángnyelveket tartó alakja tűnik fel egy villámokat fogó, fekete madár hátán. A feltehetően német vándorfestő a Tűzhöz a Tavaszt kapcsolata, így a tábla alsó részén egy medencés, lószoborral díszített kút látható sétánnyal. A sétányon egy férfi és egy nő sétál egymásba karolva a háttérben lévő félköríves épület felé. Az előtérben rokokó virgkosár tarka, tavaszi virágokkal, színekkel.

A következő egység a Víz és a Nyár párosa. A Víz ábrázolásán egy szakállas férfi vízparton ül, egyik kezében evező, másik kezével hatalmas korsót tart, melyből bő sugárban ömlik a víz az öbölbe. Előtte hattyúpár. A tó vizén egyárbócos vitorlás hajó. A kép háttérében egy érdekes alak magasodik. Menyhárt így írt róla: "Távolabb balra az öböl csatornával függ össze, amelynek kapuszerű két kőoszlopán széttett lábakkal egy ágyékkendős, meztelen óriás áll, vállán tegez, jobbában íj, magasra tartott baljában lángoló edényt (szívet?) tart. A festőben talán keveredett az eredeti Eros hatalmas természeti erőt képviselő istenség és a későbbi pajkos, puzdrás, szerelmet lövelő nyílvevész Amor képe. A magas, erőteljes férfialak gömbölyű, gyermeki fejvel van ábrázolva." Az alak attribútumai alapján egyértelműen a rodoszi kolosszus másolata, a világ hét csodája sorában a hatodik.

A Nyár ábrázolásán a festményt egy fahidas patak szeli ketté. Bal oldalán sarlóval dolgozó alakok, mögöttük kis dombon tornyos templomépület. A kép balodala egy hatalmas, lombos fa. A patak job oldalán magányos fenyő áll fehér épületek között.

A harmadik páros a Levegő és az Ősz. A Levegő, mint szél jelenik meg, hiszen a képen uralkodó egyárbócos vitorlást a felhőkből kikandikáló puttók fújják, így vitorlája dagad az erős szélben, ahogy befut a kiépített partok közé.

Az Ősz a szüretet jelenti, így a kép előtérében kádak, mögöttük szőlőshegy, kis épülettel. Jobbra Dionüszosz vagy Bacchus alakja hordón ülve, kezében botot (thürszosz) tart. Alakja mellett lombos fa magasodik. A háttérben magas hegycsúcsos hegylánc vonul végig.

Az utolsó kettős a Föld és a Tél. Erdők közti nyiladékban zöld kalapos fiatal férfi áll. Mögötte, a nyiladék végénél épület elmosódott körvonalai látszódnak a háttér hegycsúcsai előtt.

Havas dombos, hegyekkel tűzdelt tájban behavazott épületek. Két oldalt lombtalan fák. Az előtérben kivágott fatörzsek fekszenek, baltával. Mögöttük égő tűz mellett guggol és kezét melengeti a favágó alakja.

Ezek a táblák olyan szekrényeken lehettek, amelyeket gyakran használtak, ajtajait sűrűn nyitották-zárták. Így sok helyütt kopások jelentkeztek rajtuk, amelyeket Menyhárt József festőművész-restaurátor pótolta.

A következő két tábla már szerepelt a Rotschnek-féle adományjegyzékben: "Aesculap-Hygiea a Czegléd utcai ajtó két oldalán". Így a patikába betérő vásárlók vagy vendégek velük találkozhattak legelőbb és minden bizonnyal leggyakrabban is. Az ezzel járó állandó súrlódás és az időjárási körülmények okozhatták azt, hogy a fő téma (Aesculap-Hygiea) meghagyása mellett kétszer is átfestették a táblákat.

Aszklépiosz, a gyógyítás istene, idős férfi alakjában áll a képen, vörös tógában, lábain saru. Jobbjával a jellegzetes kígyós botra támaszkodik. Jobb oldalt, félig Aszklépiosz alakja mögött egy vékony oszlopon álló, lepelbe burkolt férfialak szobra látszik a lombok közt. A képről a restaurálás során kiderült, hogy nagy felületén átfestették, a színeken változtattak, a falombokat eltüntették.

Hügieia Aszklépiosz gyermeke volt és az egészség istennője. A festményen fiatal nő alakjában látható az istennő, ahogy egy tálkából kígyót, szent állatát itatja. Bal oldalán szögletes oszlopról folyondár egyik ága indul lefelé. Gazdag, dús lombozatú erdei táj veszi körbe. Ezt a táblát is kétszer átfestették. A feltárási folyamat alapján elmondhatjuk, hogy az eredeti festmények sokkal gazdagabb színvilággal és szebb rajzolatokkal készültek.

Még két ajtó tábla alkotja a debreceni Arany Egyszarvú gyógyszerár méltán híres festett ajtó- és szekrény szárnyainak sorát. Az utolsó előtti táblán ismét Hügieia ábrázolásával találkozhatunk. Ülő, fiatal nő bő, fehér ruhában és vörös köpenyben. Baljában tál tart, melyből zöld kígyó iszik. Jobb szélén oszlopon díszes urna áll. Bal oldalon dús lombozatú fa.

Az utolsó kép Galénosznak, az antik világ legismertebb orvosának állít emléket. Barna tógában, kék köpenyben asztalnál ülő férfialak, lábainál virágcsokor. Egyik kezében lombikot, másikban feltehetően receptfüzetet tart. Előtte az asztalon ferdenyakú, lapos aljú lombik.

Sajnos, ez utóbbi két táblát is átfestették, a megmaradt részek alapján itt is látható, hogy jó képességű alkotó munkájára került másodlagos festés.

A táblák festői ismeretlenek. Minden bizonnyal négy különböző vándorfestő vagy magabiztos amatőr eltérő értékű alkotásait láthatjuk a tizenkét táblán.

Béber László: Debreceni érdekességek című kötetében így emlékszik vissza az Arany Egyszarvú patikára: "A színház melletti patinás Arany Egyszarvúba próbaszünetekben csak átléptek a színésznők arckrémért, festékért, kialvatlan fiatal színészek koffeines porért. A tulajdonos a saját készítésű arckrémet is színésznőről, Fáy Flóráról nevezte el. Grosz Nagy Ferenc különben érdekes, népszerű patikus volt,

szilaj függetlenségi, aki zsidó létére egyetlen szót sem beszélt más nyelven, csak magyarul, azt is szoboszlói dialektusban. A bajusz már régen kiment a divatból, de ő még rendületlenül gyártotta gyógyszerára büszkeségét, a Hajdúsági bajuszpedrót."

A Református Kollégiumhoz is, a patikához is kapcsolódik a következő emlék. A Kossuth utcai temetőben zajló temetések alkalmával a Cegléd vagy Kossuth utcán vonult végig a gyászoló gyülekezet és velük a temetési szertartásban szolgáló kántustagok. A Kossuth utcán az Arany Egyszarvú patika előtt mentükben ritkán felejtették el, hogy éppen a patikánál el ne kezdjék énekelni a 406. ének 6. versét, mely a következőképpen hangzik: "Nincs orvosság halál ellen Patikában vagy más helyen, Széles mezőn, drága kertben Oly fű nincsen, Haláltól amely megmentsen."

További, az Arany Egyszarvú patikára vonatkozó anyagot lehet találni a Debreceni Egyetem Kézirattárában. Ott hat kötet kutatható, négy manuale, amelyek közül a legrégebbi 1818-ból származik, valamint két taxa medicamentorum, 1848-ból és 1872-ből. A kötetek a II. Világháború után felállított Népkönyvtári Központ közvetítésével jutottak és kerültek vissza Debrecenbe.

Két pecsétnyomó is tartozik a patika anyagához, de egyik sem 1905-ben került a múzeum gyűjteményébe, hanem 1917-ben és 1966-ban. Egyik sárgaréz pecsétnyomó, ovális lapján gyöngykeretben Dr. Rothschnek V. Emil felirattal, a másik szintén sárgaréz pecsétnyomó, fanyele hiányzik, kör alakú lapján köriratban Dr. Róthschnek V. Emil gyógyszerára Debreczenben az "Arany Egyszarvúhoz" felirat. Középen balra vágató egyszarvú visszatekintő alakja.

A patika fennmaradt tárgyi emlékanyaga, írásos dokumentumai, gazdag felszerelési eszköztára, a tárolóedényekben megmaradt gyógyszermaradványok, alapanyagok, a festett ajtó- és szekrénytáblák kiemelik korának gyógyszerárjai közül és ehhez szervesen kapcsolódik az a kiemelkedően fontos tény is, hogy XVIII. századi és polgári alapítású patikáról van szó.

Korompai Balázs